

Norsk Lovtidende.

Udgiven efter offentlig Foranstaltning

ifølge Lov af 1ste April 1876.

N°. 19.

Udgivet 4de Juli.

1887.

Lov

indeholdende Tillæg til Lov om Avarantenevæsenet af
12te Juli 1848.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige,
de Gothers og Venders,

Gjøre vittterligt: At Os er bleven forelagt det nu for-
samlede ordentlige Storthings Beslutning af 25de Juni dette Aar,
saalydende:

§ 1. Fra Land, hvor Kolera er udbrudt, eller hvor ikke
betryggende Forholdsregler træffes mod Kolerasmittes Indbringelse
ved Gjenstande af nedennævnte Art, kan Kongen forbyde Indførsel
her til Riget af brugt Linned, brugte Klædningsstykker og brugte
Sengklæder, Klude og Filler, brugt Bat, Haar og Kradsuld. For-
budet skal dog ikke gjælde Linned og Beklædningsgjenstande, som Ko-
gen fører med sig til eget Brug, hvorimod saadant Reisegods kan
paabydes renset under offentlig Tilsyn paa den Naade, som af ved-
kommende Regjeringsdepartement bestemmes.

§ 2. Overtrædelse af Anordning, der af Kongen er givet i
Genhold til denne Lov, bliver at straffe efter Lov af 12te Juli
1848 § 21. Derhos skal Gjenstande, som i Strid med saadan
Anordning forsøges indførte eller ere blevne indførte, forbrydes til
Fordel for Statskassen, forsaavidt de ikke blive at tilintetgjøre.

Paatalen er politiretslig.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage
og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og
Rigets Segl.

Givet paa Stockholms Slot den 1ste Juli 1887.

Oscar.

(L. S.)

D. Richter.

Lehmann.

1 Juli.
No. 1.

1 Juli.
No. 2.

L o v

om Indskrænkning i Afgangen til at slippe Hingste, Tyre og Springvædre paa fælles Beite.

Vi Oskar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 25de Juni dette Aar, saalydende:

§ 1. Herredsstyrelsen kan i den Udstrækning, som af den ansees fornøden, afgive Beslutning om, at ingen Hingst, Tyr eller Springvædre, der ikke er godkendt som Avlsdyr paa den Maade, som Beslutningen nærmere bestemmer, maa slippes til Beite i fælles Havnegang, derunder ogsaa indbefattet Sambeite i Indmark. Saa-
dan Beslutning kan ikke fattes, medmindre Begjæring derom er fremsat af mindst en Fjerdedel af Vodeierne i Havnestrækningen, og den tiltrænger, for at være gyldig, Stadfæstelse af Amtmanden. Er en Havnestrækning fælles for flere Herreder eller Dele af saadanne, udtræves Stadfæstelse af Kongen, forsaavidt ikke Beslutningen vedtages af samtlige Herredsstyrelser. Henhører Havnestrækningen under forskellige Amter, udtræves ligeledes Stadfæstelse af Kongen.

§ 2. Forbudet bliver at kundgjøre fra Kirkebaffen og ved Opslag paa beleilige Steder. Det træder ikke i Kraft før 6 Maanedag efter Læsningen fra Kirkebaffen. Denne Frist regnes, saafremt Forbudet bliver at læse ved flere Kirker, fra den sidste Læsning.

§ 3. Forbudet kan ophæves paa samme Maade, som det istandbringes.

§ 4. Overtrædelse af et i Medhold af nærværende Lov istandbragt Forbud paatales ikke af det Offentlige, medmindre det forlanges af Vodeier i Havnestrækningen. Paatale sker ved Politivet, og Straffen er Bøder fra 8 til 80 Kroner, der tilfalde vedkommende Herredskasse. Henhører Havnestrækningen under flere Herreder, deles Bøderne lige mellem disse.

§ 5. Lov om Indskrænkning i Afgangen til at slippe Hingste, Tyre og Springvædre paa fælles Beite af 17 Mai 1873 ophæves.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Stockholms Slot den 1ste Juli 1887.

Oskar.

(L. S.)

D. Richter.

Behmann.

Lov

1 Juli.
No. 3.

indeholdende Tillæg til Lovgivningen om Høiesteret.

Vi Oskar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 25de Juni dette Aar, saalydende:

Bestemmelserne i Lov, indeholdende Tillæg til Lovgivningen om Høiesteret af 28de Marts 1885, cfr. Lov af 21de Juni 1886 § 5, forbliver fremdeles i Kraft fra 1ste Juli d. A. og indtil videre.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Stockholms Slot den 1ste Juli 1887.

Oskar.

(L. S.)

D. Richter.

Lehmann.

Lov

1 Juli.
No. 4.

om Vasdragenes Benyttelse m. B.

Vi Oskar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 25de Juni dette Aar, saalydende:

Første Kapitel.

Om Eiendomsret til Vand.

§ 1. Grundeieren er som saadan, hvor ikke særlige Retsforhold medføre Afvigelser, tillige eiendomsberettiget til det Vand, som findes paa Grunden, være sig Indsø, Elv eller Bæk, med den Begrændsning, som følger af Lov eller Sædvane.

§ 2. Mellem Eiendomme, der adskilles ved Elv eller Bæk, bliver Grændsen, hvor denne ikke forud er fastsat, at drage efter Vassfarets Djupaal. I Tilfælde af Tvist bestemmes Grændsen ved Ekson.

1 Juli.
No. 4.

§ 3. I Indføjer tilhører Grunden, saalangt den efter de særlige Forhold kan ansees Eiendomsret undergivet, paa samme Maade den Landside, hvorfra den nærmest skjønes at være en Fortsættelse.

§ 4. Mellem Eiendomme ved samme Landside bestemmes Grændsen, hvor denne ikke forud er fastsat, saavel i Indføje som i Elv eller Bæk saaledes, at ethvert Punkt af Grunden tilhører den Strand, som det ved lav Vandstand ligger nærmest.

§ 5. Enhver Eier er berettiget til at erholde Grændse mod Naboieendom med bindende Virkning for Fremtiden fastsat og opmærket ved Skjon. Skjonsforretningen bliver at thinglæse.

§ 6. Ved Overdragelse af Vand eller Ret til Vand blive de med Hensyn til Overdragelse af fast Eiendom eller Rettigheder i samme gjældende Forskrifter at bese.

§ 7. Ingen maa uden særlig Adkomst eller Hjælp til denne Lov til anden Mands Skade eller til utilbørlig Hinder for den almindelige Færdsel eller Flodning

- a) forandre eller standse det naturlige Vand, Vandet fra gammel Tid har haft, selv om det sker ved Foranstaltninger fra hans egen Grund,
- b) ved kunstige Foranstaltninger forøge eller formindste Vandets Mængde, hindre dets naturlige Aflob eller forøge dets Tilløb, eller ved Dæmninger indskrænke dets regelmæssige Leie, og
- c) lægge Landse, græde eller bygge tvært over Vasdrag.

Spørgsmaalet, om Nogen ved saadanne Foranstaltninger vil lide Skade, kan af enhver af Parterne forlanges afgjort ved Skjon. Træffes Foranstaltning i Medhold heraf og den inden 10 Aar derefter desuagtet viser sig at forvolde Skade, bliver denne at erstatte. Enhver er berettiget til uhindret af Bestemmelserne i nærværende Paragraf at anlægge Ledninger til Blanding af sin Jord. Dog kan Benyttelsen af disse Anlæg forlanges indskrænket til visse Dage og Tider, naar dette ved Skjon godtgjøres at være fornuftigt.

Efter 5 Aars Forløb kan nyt Skjon foretages.

§ 8. Spørgsmaalet om, hvorledes Broer eller andre Anlæg, der opføres i eller over Vasdrag, hvor almindelig Færdsel eller Flodning foregaar, skulle indrettes for saa lidet som muligt at besvære denne, kan af enhver deri Interesseret forlanges undergivet Afgjørelse ved Skjon. (Vagrettesloven af 28de August 1854 § 23).

Naar de paa denne Maade angaaende Anlæggets Indretning givne Forskrifter af Eieren ere befulgte, er han uden Ansvar med Hensyn til de Ulemper, som Anlægget maatte medføre for Almenhedens Færdsel og Flodning i Vasdraget. Dog skulle de Forandringer, hvis Nødvendighed senere Erfaring maatte vise, kunne forlanges foretagne overensstemmende med § 39.

§ 9. Hvor Vasdraget opgrundes, eller Vandet tager en forandret Retning eller baner sig nyt Løb, er enhver Grundeier, som derved lider Skade, berettiget til at oprense Vasdraget til dets tidligere Dybde eller lede Vandet tilbage i dets tidligere Løb, uden at de øvrige derimod kunne gjøre Indsigelse. Udfræves i saadan Hensigt noget Arbejde paa eller Benyttelse af anden Mands Grund, er denne berettiget til at forlange, at det udføres paa den Tid og paa den Maade, som ved Skjon bestemmes, samt til at fordre Erstatning for den ved Arbejdet paaførte Skade og Uleilighed.

1 Juli.
No. 4.

Har den forandrede Tilstand bestaaet i 2 Aar, kan den i intet Tilfælde omgjøres uden mod Erstatning for de Udgifter, som maatte være anvendt enten paa det gamle Elveleies Opdyrkning og deslige eller paa Foranstaltninger, sigtende til at udnytte Vandet i dets nye Løb. En Tilstand, som har bestaaet i 10 Aar, kan ikke omgjøres uden under de i 3die Kapitel opstillede Betingelser.

§ 10. Forandring af Vandets Løb er forøvrigt uden Indflydelse paa Grundeierens Ret. Det forladte Leie bliver de tidligere Eiere tilhørende indtil Grændselinien, og Vandet tilfalder paa samme Maade de Eiere, over hvis Grund det har taget sit nye Løb, indtil Grundens tidligere Grændse. Djupaalen i det nye Løb kommer ikke i Betragtning.

§ 11. Over Kilder, Damme og lignende mindre Vandsamlinger har den Eier, paa hvis Grund de findes, fuld Raadighed og kan, forsaavidt ikke nogen Anden maatte have særlig Aldkomst til Vandets Benyttelse, udgrave eller opfylde dem eller stænge deres Afløb. Derimod maa han ikke uden under de i §§ 32 flg. angivne Betingelser give Vandet noget forandret Afløb til Skade for nedenfor liggende Grund, og dennes Eier kan paa sin Side ikke modsætte sig saadanne Vandsamlingers naturlige Afløb over hans Grund.

§ 12. Hvor den til et Vasdrag stødende Grund ligger i Fællesskab, tilkommer enhver af Lodeierne Andel i Vandet i Forhold til sin Lods Størrelse, forsaavidt dette ikke forhen er stiftet paa anden Maade. Ønsker nogen Lodeier at foretage Anlæg, og Forholdene ere saadanne, at hans Lod i Vandet ikke kan udtages særskilt, skal han byde sine Medeiere at deltage med ham deri. Ville de ikke, og det ved Skjon afgjøres, at Anlægget ikke vil være dem til væsentlig Ginder eller Ulempe, er han berettiget til at gjøre det alene. Herved betages dog ikke de Øvrige Retten til senere at benytte sin Del af Vandet, forsaavidt dette kan ske uden Fortrængsel for det første Anlæg. I modsat Fald kunne de øvrige Lodeiere kræve Erstatning for Afjaavn efter Skjon.

1 Juli.
No. 4.

Andet Kapitel.

Om Vandets Benyttelse i industrielt Diemed.

§ 13. Dæmningsanlæg i Vasdrag, hvori Fisk gaar, skulle være indrettede saaledes, at dennes Gang ikke utilbørlig hindres. De hertil fornødne Indretninger kunne af enhver af Parterne forlanges bestemte af Kongen eller den, han dertil bemyndiger, som tillige, hvor saadant maatte være af overveiende Bigtighed for Dæmnings Gier, og hvor Fiskeriet er af ringe Betydning, kan meddele Tilladelse til fuldstændig Afstængning af Vandet til visse Tider.

Forandringer, hvis Nødvendighed senere Erfaring maatte vise, kunne af Kongen eller den, han dertil bemyndiger, forlanges foretagne, men uden Udgift for Dæmnings Gier.

Hvor der ifølge særlig Afkomst tilkommer nogen Grundeier Ret til at afstænge Vandløbet, kan denne ikke modsætte sig, at Dæmningen forsynes med Indretninger, der tillade Fiskens Gjen-
nemgang i Tider, da det nødvendige Vand uden Ulempe kan affees fra vedkommende Anlæg.

§ 14. Dæmning i Vasdrag til Fremme af industrielt Anlæg kan paa Gierens egen Grund opføres, og rettelig bestaaende Dæmning kan forhoies, forsaavidt dette er fornødent for at regulere Vandføringen og udnytte Vandets Drevkraft, uden at Gier af ovenforliggende Grund kan modsætte sig saadant, hvorimod denne har Ret til Bederlag, ved hvis Ansættelse ogsaa Hensyn bliver at tage til den Nytte, som ved Vandets Opdæmning opnaaes. Spørgsmaalet om Dæmnings Fornødenhed og Erstatningens Størrelse afgjøres ved Skjøn, hvorunder Forretningens Bestyrer iagttager, at Opdæmnings Høide betegnes ved et tydeligt Vandstandsmærke. Retten er imidlertid betinget af, at vedkommende Grundeier ikke ved saadan Opdæmning berøves noget Fald, som han findes at kunne nyttiggjøre sig, og at Dæmnings Nytte for Anlægget skønnes at være betydelig i Forhold til den Skade eller Ulempe, som de omliggende Eiendomme derved udsættes for.

§ 15. Hvis Gieren af den ene Strand i et Vasdrag ønsker at opføre Dæmning i samme for at benytte Vandet som Drevkraft, men denne ikke kan opføres uden ved delvis at bygges paa den anden Giers Grund, da skal den, som vil have Dæmningen bygget, byde den anden at deltage i Arbejds Udførelse for fælles Regning, og i Fællesskab at benytte Vandkraften i Forhold til Enhvers ved særlige Retsforhold bestemte Andel i den. Findes ikke saadanne særlige Retsforhold, deles Vandkraften ligelig mellem begge Gjenboere.

Vil den Anden ikke deltage i Dam-Anlægget, er den Første berettiget til, under de i foregaaende Paragraf opstillede Betingelser, at bygge Dæmningen for egen Regning, forsaavidt det ved

Skjøn afgjøres, at den ikke vil være den anden til væsentlig Hinder eller Ulempe, og mod at betale ham Vederlag (§ 14) for Damfæste og for den ved Opdæmningen bevirkede Skade efter Skjøn. Den Anden er imidlertid ogsaa senere berettiget til, hvis han vil benytte sin Del af Vandkraften, at blive Medeier af Dam-Anlægget ved efter Skjøn at erlægge en forholdsmæssig Del af sammes Verdi, deri indbefattet det modtagne Vederlag, forsaavidt dette ikke har bestaaet i aarlig Afgift, og mod at deltage i dets fremtidige Vedligeholdelse.

1 Juli.
No. 4.

§ 16. Paa samme Maade er den, der raader over den hele Vandkraft, berettiget til at kræve Damfæste paa modstødende Giers Grund mod at betale Vederlag (§ 14) efter Skjøn herfor og for den ved Opdæmningen bevirkede Skade eller Ulempe.

§ 17. Hvor flere er Medeiere i et Dæmningsanlæg, og nogen af dem ønsker Forbedringer ved Anlægget eller Forandring i Henseende til Vandkraftens Benyttelse, har han Udgang til at foretage de dertil fornødne Arbejder, naar saadant kan ske uden væsentlig Hindring eller Ulempe for de Øvrige, og han ikke tilegner sig mere end sin Andel i Vandkraften. Spørgsmaalet saavel om Tilstedeligheden af og Betingelserne for de attraaede Forandringer som om Fordelingen af Vedligeholdelsesomkostningerne afgjøres ved Skjøn. Udgiften ved saadanne Forandringer, deri indbefattet de Arbejder, som kunne blive nødvendige for de Øvriges Anlæg, bæres af den, som attraar Forandringer.

§ 18. Forsaavidt af flere i samme Vasdrag beliggende industrielle Anlæg det ovenfor liggende i Henshold til særlig Udkomst maatte være berettiget til at tilbageholde Vandet til Skade for det nedenforliggende eller dette til at opdæmme Vandet saaledes, at det ovenfor liggende bekværes af Bagvand, skal dog vedkommende Gier være pligtig til at benytte Vandet paa en saadan Maade, at ikke de ovenfor eller nedenfor liggende Anlæg unødigen forulempes.

§ 19. Gier af Bergværk, Fabrik eller andet industrielt Anlæg er berettiget til af mellemliggende Grundes Giere at erholde afstaaet den fornødne Grund til Ledning af Vand, saavel som til Anlæg af Kraftledninger, hvor saadant uden væsentlig Hinder eller Ulempe for Grundeieren kan ske, mod Erstatning efter Skjøn. Nødvendigheden og Omfanget af de fordrede Afstaaelser saavel som de fornødne Betryggelsesmidler afgjøres ligeledes i Mangel af mindelig Overenskomst ved Skjøn. Over eller gennem alfare Veie maa saadanne Ledninger ikke føres uden Veibestyrelsens Samtykke. Bestemmelserne i Lov om Bergværksdriften af 14de Juli 1842 § 18 blive fremdeles gjældende.

§ 20. Gier af industrielt Anlæg i et Vasdrag er forpligtet til at iagttage, at Afvalg fra Vedriften, i opløst eller fast Tilstand, ikke føres ud i Vasdraget saaledes, at derved opstaar Skade for

1 Juli. andre i samme Interesserede. Spørgsmaalet om de Foranstaltninger, som i saadan Hensigt bør træffes, kan af enhver af Parterne forlanges afgjort af Kongen eller den, han dertil bemyndiger. Naar de saaledes givne Forskrifter af Cieren ere befulgte, er han uden Ansvar med Hensyn til Ulemper, som Anlægget maatte medføre for de øvrige i Vasdraget Interesserede. Dog skulle Forandringer, hvis Nødvendighed senere Erfaring maatte vise, af Kongen eller den, han dertil bemyndiger, kunne forlanges foretagne, men uden Udgift for Anlæggets Cier.

§ 21. For den i foregaaende Paragraf paabudte Forpligtelse kan Kongen fritage et Anlæg, hvor den Skade, som Affaldet forarsager andre i Vasdraget Interesserede, ikke uden usforholdsmæssig Uleilighed eller Befrustning lader sig forebygge, og hvor Skaden skjønnes at være forholdsvis ringe.

§ 22. Anlæg, der ere ældre end nærværende Lov, skulle fritages for den i § 20 omhandlede Forpligtelse, naar Skaden ikke uden usforholdsmæssig Uleilighed eller Befrustning lader sig forebygge. I saadanne Tilfælde bliver det Gjenstand for Afgjørelse af Kongen, overensstemmende med Reglerne i Kapitel 3, hvorvidt Anlægget mod Erstatning skal kunne kræves forandret, flyttet eller nedlagt.

§ 23. Saalænge noget Anlæg ikke er indrettet paa den i § 20 foreskrevne Maade, er Kongen berettiget til at paalægge Anlægget en Afgift, der anvendes til Ulempernes Formindskelse eller Erstatning til de Skadelidende. Denne Afgift indbetales ved hvert Aars Udgang og hæfter paa Anlægget saaledes som for offentlige Skatter bestemt. I Mangel af mindelig Betaling kan den inddrives ved Udpantning. Forsaavidt der for Midlerne ikke strax have Anvendelse i det foreskrevne Diemed, blive de at gjøre frugtbringende paa betryggende Maade. For Opkrævning og Regnskabsaflæggelse tilkommer vedkommende Oppebørselsbetjent 2 Procent af det indkomne Beløb.

§ 24. Overtrædelse af Bestemmelsen i § 20 straffes med Bøder, som indtales politiretsvis, hvorhos Anlæggets Cier eller Brugere er pligtig til at erstatte de Udgifter, som Affaldets Bortfjernelse maatte have foranlediget. Forsaavidt ingen Skade for nogen af Rigets Havne er bevirket, paatales Overtrædelsen ikke af det Offentlige, medmindre det attraaes af Nogen, som derved er fornærmet.

Tredie Kapitel.

Om Vasdrags Farbargjøreelse, Indsøers eller Myrers Udtapning eller Sænkning, Kanal anlæg, skadeligt Vands Bortledning m. B.

§ 25. Kongen kan meddele Tilladelse til Sænkning eller Udtapning af Indsøer og Myrstrækninger, Udvidelse eller Regu-

lering af Jøsse og Strømme, saavel som Kanal- og Dæmningsanlæg, Forbygninger eller andre Arbeider i Vasdragene, i Hensigt at indvinde, forbedre eller betrygge Jordsmon eller andre Herligheder, at nyttiggjøre Vandet i Industriens Tjeneste eller at fremme Færsel eller Flødning, — naar Interessier af almen Betydning derved kan antages at ville befordres. Naar saadan Tilladelse er meddelt, pligter enhver mod Erstatning saavel at afstaa den fornødne Grund, bebygget eller ubebygget, eller taale Eiendomsbyrder paalagte denne, som at finde sig i den Stade eller Ulempe, som Foretagendet maatte medføre for Eiendom, Færseri eller andre Herligheder.

§ 26. Arbeider i Vasdraget, sigtende til at indvinde, forbedre eller betrygge Jordsmon eller andre Herligheder eller at nyttiggjøre Vandet i Industriens Tjeneste, kunne tillades foretage, om end ikke alle de Grundeiere eller Rettighedshavere, hvis Jord eller andre Herligheder derved antages at ville udvides, forbedres eller betrygges, forenes om at udføre Arbeidet for fælles Regning, naar Hersheden, beregnet efter Værdien af den Jordel, Foretagendet for enhver Grundeier eller Rettighedshaver vil medføre, deri er enig, og derhos Foretagendet i sig selv skønnes at ville være af overveiende Nytte. Enhver, som ikke har villet deltage i Foretagendet, er forpligtet til, naar dette er udført, og det har vist sig, at Jordel for ham derved er vundet, efter eget Valg enten at udrede sin beregnede Andel af samtlige medgaaede Omkostninger eller den Sum, hvortil den for hans Vedkommende vundne Jordel ved Skøn ansættes, eller at afstaa den forbedrede Strækning eller Herlighed mod Erstatning for dens Værdi i dens tidligere Tilstand. Erstatning for Jord kan i dette Tilfælde gives i Jord, naar den skønnes for Eieren at være af lige Brugbarhed og Værdi med den, han afstaar. For disse gjensidige Forpligtelser heste i ethvert Tilfælde de forbedrede Eiendomme efter Fradrag af deres Værdi for Forbedringen.

§ Omkostningerne ved den fremtidige Vedligeholdelse af de udførte Arbeider ere vedkommende Eiere eller Rettighedshavere, forsaavidt ikke anderledes er vedtaget, pligtige til at deltage efter det samme Forhold, hvori de have deltaget i det første Anlæg.

§ 27. Oprensning og Regulering af Vasdrag, Kanal-Anlæg og andre Arbeider, sigtende til Færselens eller Flødningens Fremme, kunne, naar de skønnes at være af overveiende Nytte, tillades iværksætte, om end de, for hvis Regning Færselen eller Flødningen foregaar, ikke ville lade samme udføre. Til Bestridelse af Omkostningerne ved saadanne Arbeider saavel som ved Anlæggets Vedligeholdelse er Kongen, naar Hersheden af Kommunebestyrelserne i de Distrikter, hvorigjennem Færselen foregaar, eller hvis Trælast passerer vedkommende Del af Vasdraget, eller inden hvilke Arbeider agtes foretage, erklærer sig derfor, berettiget til at bestemme en i

1 Juli.
No. 4.

1 Juli. Forhold til de forskjellige Bedristers Nytte af Arbeidet afpasset
No. 4. Afgift af den Trælast og de Fartøier eller Farkoster, som passere
Vasdraget og nyde godt af det foretagne Arbeide. Den paa Træ-
lasten i saadant Tilfælde lagte Afgift kan det paalægges vedkom-
mende Flodningsbestyrelse at indfordre.

Arbeider, som paa engang sigte til Færjens eller Flodnin-
gens Fremme, og til at forbedre eller afværge Skade for de til
Vasdraget flødende Eiendomme, kunne paa samme Maade efter
Kongens Bestemmelse understøttes med Bidrag gennem en paa
Trælasten, Fartøierne og Farkosterne lagt Afgift i Forhold til den
Nytte, Arbeidet for hvert af disse Formaal vil medføre.

§ 28. Endvidere kan Kongen bestemme, at Vasdrag, som
Gieren for egen Regning og til eget Brug har farbargjort, saavel
som Kanal- og Dæmningsanlæg eller andre Indretninger, som Kongen
til eget Brug maatte have anlagt, skal overlades til almindelig
Benyttelse mod Erstatning for den Værdi, Anlægget ved Afstaaelsen
har, og for den Skade og Indskrænkning, Gieren ved dets almin-
delige Benyttelse vil lide. Til Bestridelse af Omkostningerne ved
denne Afstaaelse og ved den fremtidige Vedligeholdelse af de i
Vasdraget anbragte Anlæg og Indretninger kan der paalægges
Trælasten, Fartøierne og Farkosterne en Afgift overensstemmende
med Reglerne i foregaaende Paragraf.

§ 29. Hvo der attraar Tilladelse til saadanne Foranstalt-
ninger som ovenfor i dette Kapitel nævnt, har til vedkommende
Regeringsdepartement at indgive en fuldstændig, af de fornødne
Forklaringer, Tegninger og Overslag ledsaget Plan, saavel som
Opgave over de Fordele, som ved Foretagendet antages at ville
vindes, og over Veffaffenheden og Værdien af de Eiendomsrettig-
heder, som ved Foretagendet antages at maatte afstaaes eller lide
Indskrænkning, — alt til Bedømmelse saavel af den Grad af Vig-
tighed, Foretagendet selv maatte have, som af de Opofrelser, som
for Andre dermed maatte være forbundne.

I den kongelige Resolution, hvorved Arbeider overensstem-
mende med §§ 25—27 tillades iværksatte, fastsættes saavel den
Sikkerhed, der bliver at stille for mulig Skadeserstatning i Anled-
ning af Foretagendet, som Planen for Arbeidets Udførelse. Denne
maa senere ikke fraviges uden særskilt kongelig Tilladelse.

§ 30. Hvor det paa Grund af Omstændighederne, saasom
at Erstatningens Bestemmelse udkræver særegne Indsigter, eller at
der skal fastsættes Erstatning for Eiendomme under flere Juris-
diktioner, findes hensigtsmæssigt, at Skjon og Taxter, som for-
nødiges ved disse Foranstaltninger, udføres ved dertil af Kongen
særskilt udnævnte Mænd, kan dette foreskrives ved den kongelige
Tilladelse til Foretagendets Udførelse, og bliver da tillige det for-
nødne af Kongen at fastsætte angaaende Maaden, hvorpaa Anfer
over de afgivne Skjon og Taxter kunne vorde prøvede.

I ethvert Fald blive Omkostningerne ved Tagationen den 1 Juli. Erstatningsberettigede uvedkommende; dog skal han udrede Omkostningerne ved Overskjon, som af ham forlanges, og som gaar ham imod. Om dette er Tilfældet, afgjøres af Overskjonsmændene. No. 4.

§ 31. De, for hvis Regning Færjel eller Flodning i et Vasdrag finder Sted, eller andre i Vasdraget Interesserede ere berettigede til uden Erstatning til uvedkommende Grundeier at lade borttrydde Hindringer i Lobet, saasom Træstubber, Stene, Sandbanker o. s. v., forsaavidt dette kan ske uden i nogen væsentlig Grad at forandre Strømmens Retning eller Styrke, og uden at Grundeieren tilføies Skade paa Fiskeri eller Andet. Spørgsmaalet, om Nogen lider Skade ved deslige Foranstaltninger, afgjøres ved Skjon. Selve Vasdraget kan derimod ikke udvides eller fordybes, eller Anlæg i samme af nogen som helst Art kræves borttagne uden under Jagttagelse af Reglerne i § 25.

§ 32. Naar nogen Eier af Jord mangler Afgang til at skaffe skadeligt Vand Afløb over sin egen Grund, skal han være berettiget til at lade grave de dertil fornødne Grøfter gennem anden Mands Eiendom, eller at lede Vandet ud i den andens Grøfter, — alt mod Erstatning for den derved forvoldte Skade eller forøgede Bekostning, ved hvis Ansættelse Hensyn bliver at tage til den Nytte, som ogsaa den Anden vil have af Grøfterne. Disse Grøfter skulle fortsættes saa langt, at ikke anden Mands Jord derved lider Skade.

Aabne Grøfter maa ikke gives Afløb gennem luffet Grøft paa fremmed Eiendom.

§ 33. Naar Nogen med Hjemmel af denne Lov vil bortlede skadeligt Vand gennem fremmed Grund, bør det i Mangel af mindelig Overenskomst først ved Skjon afgjøres, om og i hvilken Udstrækning Grøftegravningen er nødvendig til Hensigtens Opnaaelse. Derunder bør Grøfternes Retning, Bredde og Dybde angives samt Tiden for Gravningen bestemmes, og ligesaa, hvorvidt Grøfterne skulle anlægges aabne eller luffede, saavel som hvorledes der skal forholdes med den opfasteede Jord. Ved samme Skjon bliver at bestemme, om og i saa Fald hvilken Erstatning Grundeieren skal tillægges, efter dennes Valg med en Sum engang for alle eller en aarlig Afgift. Naar endeligt Skjon er affoldt, skal den, der vil have Grøfter grave, i fornødent Fald være berettiget til ved en Fogedhandling at blive sat i Besiddelse af Grunden, mod at Erstatningen, forsaavidt den ikke er bestemt til en aarlig Afgift, forud erlægges eller, hvis Grunden er beheftet eller beslaglagt, nedlægges hos Fogden.

Skjonnets Omkostninger udredes af den, der vil have Grøfter grave; dog skal Grundeieren udrede Omkostningerne ved Overskjon, som af ham forlanges, og som gaar ham imod. Om dette er Tilfældet, afgjøres af Overskjonsmændene.

1 Juli.
No. 4.

§ 34. Naar aabne Grøfter eller Render gennem anden Mands Jord behøve Oprensning, kan saadan foretages uden yderligere Erstatning, naar Jordens Bruger derom bevislig er underrettet mindst 5 Dage, før Arbeidet skal foregaa. Dog maa herunder ingen Forandring i Grøfternes Retning eller nogen Forlængelse eller Udvidelse af disse finde Sted, ligesom Oprensning heller ikke uden Brugerens Tilladelse maa foregaa til andre Tider end om Vaaren, forinden Agrene ere tillagte, eller om Høsten, efterat Korn og Hø er indhøstet. Luffede Grøfter kunne oprenses til enhver Tid mod Erstatning for derved forvoldt Skade.

Hvis Grøfternes eller Rendernes Tilstopning bevirker, at Vandet gjør Skade paa Grunden, er dennes Eier eller Bruger berettiget til at fordrø, at de uden Ophold enten skulle oprenses eller i andet Fald tilkastes eller borttages af den, til hvis Nytte de ere anlagte.

§ 35. Hvor Jorden ligger i Fællesskab, er enhver Lodeier pligtig til at deltage i Anlæg og Vedligeholdelse af de fornødne Afløbsgrøfter saavel inden Fællesmarkens egne Grændser som i deres Fortsættelse over fremmed Grund. Spørgsmaalet om Grøfternes Nødvendighed og Udgifternes Fordeling afgjøres ved Skjøn.

Fjerde Kapitel.

Om Vands Ledning til Husbrug eller andre Niemed.

§ 36. Naar Eiendom i By eller paa Land tiltrænger Ledning af Vand til Husbrug, og Kongen har meddelt Kommunens Bestyrelse eller den eller de enkelte Eiere, som maatte ville anlægge saadan Vandledning, Tilladelse til Foretagendets Udførelse, skal enhver være forpligtet til mod Erstatning efter Skjøn saavel at afstaa det fornødne Vand, forsaavidt han ikke derved selv berøves fornødent Vand til Husbrug, samt Grund, bebygget eller ubebygget, til de fornødne Indretninger til Vandets Samling eller Ledning, som at taale de Eiendomsbyrder og finde sig i den Skade eller Indskrænkning, som Foretagendet maatte medføre for hans Eiendom eller Eiendomsherligheder.

Det samme gælder, hvor Vandledning tiltrænges for Jernbaner, saavel som paa Steder, hvor en større Mængde Mennesker samles, saasom Gistevær, Markedsplads, Gyserplads o. dl.

§ 37. Ved Andragende om og Meddelelse af saadan Tilladelse blive Forstrifterne i §§ 29 og 30 at iagttage.

I den kongelige Resolution, hvorved Anlægget tillades iværksæt, bør det tillige være bestemt, hvorvidt der fra saadan Vandledning maa udtages stadig løbende Spring, saavel som hvorvidt Vandet maa benyttes til industrielt eller teknisk Brug.

Forsaavidt Tilladelsen meddeles Private, bør det tillige være

betinget, at Vandledningens Eier ogsaa tilstøder Andre Deltagelse i Vandforsyningen, saavidt Vandledningens Ydelsesevne tillader, mod en billig Afgift. I Kjøb- og Ladesteder bør der altid forbeholdes Kommunen Ret til at indløse de private Vandledninger, dog saa, at Eierens egen Vandforsyning til Husbrug ikke under nogen Omstændighed maa fratages ham.

§ 38. Naar nogen Eier eller Bruger mangler Vand til sin Jords bedre Dyrkning, og saadant kan erholdes uden Skade for Andenmands Eiendom eller Brug, og uden at Oversvømmelse eller Elvebrud paa omliggende Jorder derved kan befrygtes, skal det være ham tilladt at lede Vandet til sin Eiendom og i denne Hensigt at opdamme samme saavel som at lægge Grøfter eller Rønder gennem anden Mands Grund under Jagttagelse af Forfristerne i §§ 32—34.

Viser det sig, at Vandets Eier i Fremtiden faar Behov for dette, har han Ret til at tage samme tilbage mod at betale Erstatning for de til Ledningen benyttede Damme eller Grøfter, forsaavidt disse skønnes at være ham til Nytte. Dog er den, der har anlagt Ledningen, berettiget til mod Erstatning at kræve Anlægget bibeholdt, forsaavidt det ved Skjøn befindes, at dette er af overveiende Vigtighed for hans Eiendom, og Vandets Eier ikke berøves Retten til at benytte samme til Husbrug eller til sin Jords Dyrkning.

Under samme Betingelser er Eier eller Bruger af Jord berettiget til mod Erstatning at kræve Afgang til Anlæg af Vandledning til Jordens Dyrkning, selv om Afgivelse af Vandet maatte være til Skade for sammes Eier, naar denne Skade skønnes at være ringe i Forhold til Anlæggets Nytte for Jorden.

Femte Kapitel.

Om den almindelig Færjel i Vasdragene.

§ 39. Private eller Kommuner tilhørende Broer og andre i et Vasdrag lovligt bestaaende Anlæg, der ere til Hinder for den almindelige Færjel, kunne kræves ombyggede eller forandrede saaledes, at Færjelen kan foregaa gennem eller forbi samme, naar det ved Skjøn godtgøres, at det kan ske uden overveiende Ulempe eller væsentlig Forringelse af Anlæggets Brugbarhed. Anlæggets Eier tilkommer Erstatning efter Skjøn for Omkostningerne ved Forandringer og den fremtidige Vedligeholdelses mulig forøgede Kosti-barhed, men er pligtig til uden Erstatning at taale, at Færjelen foregaar, og at iagttage de Forsigtighedsregler, som for dens Skyld paakræves.

§ 40. Kongen kan i Vasdrag, hvor almindelig Færjel finder Sted, forbyde Tømmerflodning enten ganske eller tildels, hvor denne udsætter Færjelens Sikkerhed for Fare. Saadant Forbud er dog ikke til Hinder for, at Tømmer, under Jagttagelse af

1 Juli.
No. 4.

1 Juli. de for Vasdraget gjældende reglementariske Forrifter, kan føres
No. 4. gennem Vasdraget i Flaader, naar disse ere forsynede med selv-
stændig Bevægkraft og styres af tilstrækkeligt Mandskab.

§ 41. Grundeieren tilkommer Erstatning saavel for enhver med Færjelen i et Vasdrag forsetlig eller ved tilregnelig Uagtsom-
hed bevirket Skade som for den Skade, der ved samme direkte og
umiddelbar tilføies den tilstødende Grund eller lovlig opførte og
forsvarlig vedligeholdte Broer, Fiskegaarde, industrielle Anlæg eller
andre Vandbygninger m. V., saasom ved Fartoiers Anstød, Gnister
eller Bolgeslag fra Dampskibe eller deslige.

§ 42. Tommer og andet, der findes sunket i Vasdrag,
hvor almindelig Færjel finder Sted, til Hinder eller Ulempe for
denne, og hvis Eier ikke kjendes, eller som ikke af Eieren optages
inden en ham af Lensmanden (eller i Kjøbstæderne af Politimesteren)
forelagt passende Frist, kan af denne overlades Andre til Optagelse.

I Vasdrag, hvor Fællesflødning finder Sted, tilkommer det
Flødningsbestyrelsen at drage Omforg for det sunkne Tommers
Optagelse. Hvis denne ikke efter Opfordring besørger Optagelsen
udført paa forsvarlig Maade og med tilbørlig Hurtighed, er Lens-
manden (Politimesteren) berettiget til at overlade Optagelsen til Andre.

Forsaavidt det optagne Tommer er forsynet med kjendt
Mærke, har Eieren Ret til at kræve det udleveret mod Betaling
af en passende Andel af samtlige med Optagningsarbeidet forbundne
Omkostninger.

Sjette Kapitel.

Om Flødning af Tommer og Ved samt om Løns-Anlæg.

§ 43. Enhver er berettiget til at benytte de Vasdrag, som
af Naturen dertil er brugbare, til Fremflødning af Trævirke. I
denne Ret er ogsaa indbefattet Afgang til, naar det fornødiges, at
lande med Flaaderne og besætte disse i Vand, midlertidig at an-
bringe Ledningsarme for Tommeret, naar de indrettes saaledes, at
anden Færjel ikke derved hindres, saavel som at færdes paa Strand-
bredden for Flødningens Skyld, men derimod ikke Afgang til at
tage Vej over Grunden eller til paa anden Maade at benytte
denne til stadige Anlæg uden under Jagttagelse af Reglerne i §§
25 flg. og § 49.

§ 44. For de i foregaaende Paragraf omhandlede Be-
nyttelser tilkommer Grundeieren ingen Betaling, hvor saadan ikke
ifølge særlige Retsforhold har været erlagt. Derimod kan han
kræve Erstatning for den ved nævnte Benyttelser og Flødningen
forvoldte Skade overensstemmende med § 41. For denne Erstat-
ning ere Alle, for hvis Regning Trævirke paa den Tid flødes
forbi Grunden, En for Alle og Alle for En, ansvarlige, medmindre
Nogen kan godtgjøre, at hans Virke er fremkommet paa saadan
Maade, at det ei har kunnet medvirke til Skaden.

Skade, som ved det i Vasdraget gaaende Tømmers Anstød 1 Juli.
maatte tilføies Grunden eller ude i Vandleiet staaende Gjærder, er No. 4.
ikke Gjenstand for Erstatning, medmindre den er bevirket ved til-
regnelig Uagtsomhed.

§ 45. Agtes Flødning paabegyndt i Vasdrag, hvor saadan ikke hidtil har fundet Sted, og hvor anden Færjel foregaar eller Anlæg findes, bør saadant betimelig forud anmeldes for Overøvrigheden, som foranstalter Anmeldelsen paa hensigtsmæssig Maade bekendtgjort. Undblivelse af den foreskrevne Anmeldelse medfører, at de, for hvis Regning Flødningen foregaar, blive ubetinget pligtige til at erstatte enhver ved Flødningen bevirket Skade.

§ 46. I Vasdrag, hvor Fisk gaar, skal Flødningen foretages paa saadan Maade, at den saavidt muligt ikke hinder Fiskens Gang eller Fiskeredskabernes Brug. De Forholdsregler, som i saadan Hensigt skulle iagttages, kunne af enhver af Parterne forlanges fastsatte af Kongen eller den, han dertil bemyndiger. Ere Reglerne iagttagne, svare de Flødende ikke til den Skade, som Flødningen maatte medføre for Fiskeriet.

§ 47. De i § 39 indeholdte Bestemmelser skulle ogsaa efter Andragende fra de Flødende kunne bringes i Anvendelse med Hensyn til Broer og andre Anlæg i Vasdraget, der ere til Hinder for den almindelige Flødning.

§ 48. Nasser Grundeieren i Vasdrag at benytte Vandet til industrielt Anlæg, Fiskeri eller paa anden Maade, der gjør dets Opdæmning eller Afstængning nødvendig, da skal der ikke af Hensyn til Almenhedens Flødning i Vasdraget være noget til Hinder herfor, naar han paa sin Bekostning tilvejebringer og vedligeholder en anden tilfredsstillende Gjennemgang eller Forbigang for Virket. I Tilfælde af Tvist kan enhver af Parterne forlange Spørgsmaalet om, hvorledes Gjennemgangen skal være indrettet, undergivet Afgjørelse af Kongen eller den, han dertil bemyndiger. Naar Eieren har befulgt de paa denne Maade givne Forskrifter, ere de Flødende pligtige til at finde sig i den forøgede Besværlighed for Flødningen uden derfor at kunne fordrø Erstatning.

§ 49. De, for hvis Regning Flødning i et Vasdrag foregaar, ere berettigede til at anlægge Lænser, Fæstigheder, Tømmerender og andre for Flødningen fornødne Indretninger. Enhver Grundeier er pligtig til, naar Anlæggets Nødvendighed eller Nytte for Tømmerdriften ved Skjøn er godtgjort, saavel at afstaa den fornødne Grund som at finde sig i den Skade eller Indskrænkning, Anlægget eller dets Benyttelse maatte medføre for hans Eiendom eller Eiendomsherligheder, mod Godtgjørelse eller Afgift, der i Mangel af mindelig Overenskomst bestemmes ved Skjøn. Spørgsmaalet om Anlæggets Indretning og Omfanget af de Afstaaelser og Indskrænkninger, der skulle paalægges Grundeieren, afgjøres ligeledes ved Skjøn.

1 Juli.
No. 4.

De Flødende ere berettigede til at borttage en af dem anlagt Lænse eller anden Indretning, som ikke længere findes at være af Nytte for Flodningen. Den afstaaede Grund falder i dette Tilfælde uden Bederlag tilbage. Hvor Bederlaget har været bestemt til en aarlig Afgift, ophører denne fra Udgangen af det Aar, hvori Grunden er tilbageleveret i ryddiggjort Stand.

§ 50. I Vasdrag, hvor der for Tiden findes Lænser eller andre for Flodningens Styld anbragte Indretninger, som tilhøre vedkommende Grundeier, skulde de Flødende være berettigede til at fordre sig samme overdragne til Eiendom mod Betaling efter Skøn, hvorved bliver at tage Hensyn til den Indtægt, de hidtil have afgivet for Eieren.

§ 51. I Vasdrag, hvor Flere fløde, uden at Fællesflodning finder Sted, komme Bestemmelserne i §§ 47, 49 og 50 ikke til Anvendelse.

§ 52. Dæmningsanklag til Vandets Opsamling for Flodningens Styld ere undergivne Reglerne i Kap. 3.

§ 53. De, for hvis Regning Flodning i et Vasdrag finder Sted, ere berettigede til, naar Flerheden af dem er enig, at vedtage, at Flodningen skal foregaa fælles og under fælles Bestyrelse, saavel som ogsaa til at fastsætte de Regler, hvorefter Flodningen skal foretages. Forandring i disse Bestemmelser kan kun finde Sted, naar den vedtages af Flerheden af samtlige, for hvis Regning Flodning i Vasdraget foregaar. Forat Beslutning om Fællesflodnings Indførelse eller Forandring i de angaaende Flodningen vedtagne Regler skal være gyldig, maa Flerheden mindst repræsentere en Trediedel af det i Vasdraget i det forløbne Aar flødende Kvantum Tommer.

Modet, hvori Beslutning om Fællesflodning agtes fattet, bør betimelig forud bekendtgjores.

§ 54. Hvor Flodningen i de forskjellige Dele af et Vasdrag foregaar for forskjellige Personers Regning, og disse ikke kunne enes om at lade den udføre under fælles Bestyrelse, kan der paa samme Maade dannes Foreninger for de enkelte Dele af Vasdraget. Dog maa ingen enkelt Forening fatte Beslutninger, hvorved Flodningen i de øvrige Dele af Vasdraget utilbørlig hindres, i hvilken Henseende de Bestemmelser, som Flodningsbestyrelsen i Hovedvasdraget afgiver, bør iagttages i Bivasdragene. Opstaar i disse Tilfælde Tvist mellem Flodningsbestyrelserne i de forskjellige Dele af Vasdrag, afgjøres Sagen af Kongen eller den, han dertil be- myndiger.

§ 55. Hvor Fællesflodning i et Vasdrag finder Sted, kan Ingen, der vil underkaste sig de for samme gjældende Forpligtelser, undeluffes fra Deltagelse i den paa lige Vilkaar med de øvrige i Flodningen Interesserede.

§ 56. Det skal heller ikke være nogen forment selv at fløde

sit Trævirke gennem Vassdraget, naar dette sker, uden at Fælles- 1 Juli.
 flodningen derved utilbørlig hindres eller forstyrres, og han for Be- No. 4.
 nyttelsen af de til Flodningens Vættelse foretagne Forbedringer eller
 anbragte Indretninger erlægger en Afgift, som i Tilfælde af Tvist
 bestemmes ved Skjon. De, der saaledes selv fløde sit Trævirke,
 skulle iagttage de Bestemmelser, som af Flodningsbestyrelsen ere
 givne angaaende den Tid og den Maade, paa hvilken Trævirket
 maa slippes i og optages af Vassdraget. Overtrædelse heraf straf-
 fes med Bøder, hvorhos Vedkommende har at erstatte den derved
 bevirkede Skade. Bøderne indtales politiretsvis og kunne ved For-
 eningens Love bestemmes at skulle tilfalde dennes Kasse; i Mangel
 af saadan Bestemmelse tilfalde de Kommunkassen paa det Sted,
 hvor Forseelsen er begaaet. Deslige Overtrædelser paatales ikke af
 det Offentlige, medmindre det attraaes af Nogen, som derved er
 fornærmet.

§ 57. Eier af industrielt Anlæg til Forædling af Skovpro-
 dukter, der tidligere har modtaget Trævirket ovenfor Anlægget, kan,
 hvis Samlingsstedet ved Bestyrelsens Foranstaltning flyttes nedens-
 for Bruget, kræve den ham derved paaførte forøgede Udgift erstattet.

§ 58. Trævirke, hvis Bestaanden medfører usorholdsmæs-
 sig Banstielighed eller Fare ved Fremflodningen i Vassdraget, kan
 ved Bestyrelsens Beslutning udelukkes fra Fællesflodning.

§ 59. Derksom noget Medlem af en Flodningsforening eller
 nogen Anden, der er underkastet de af samme vedtagne Regler eller
 fastsatte Afgifter, eller nogen Herredsstyrelse i Herred, hvorfra Træ-
 virke flødes i Vassdraget, forlanger det, skulle saavel de oprindelige
 Regler som de senere med Hensyn til Flodningen fattede Beslut-
 ninger undergives kongelig Approbation, efterat de forud have væ-
 ret forelagte Herredsstyrelserne i de Herreder, fra hvilke Trævirke
 flødes i Vassdraget, til Erklæring.

Tvist om det Forhold, efter hvilket Trævirke af forskjellig
 Størrelse og Bestaanden skal bidrage til de med Flodningen og
 dens Indretninger forbundne Omkostninger, afgjøres ved Skjon, op-
 taget, naar Vassdraget gaar gennem flere Jurisdiktioner, ved den
 af disse, som Kongen bestemmer.

Syvende Kapitel.

Almindelige Bestemmelser.

§ 60. I de Vassdrag, hvor det maatte findes hensigtsmæs-
 sigt, bør der søges istandbragt Vedtægter angaaende Vassdragets
 Benyttelse i de forskjellige Retninger, under Hensyn til, at de for-
 skjellige Benyttelser kunne finde Sted saavidt muligt uhindrede ved
 Siden af hinanden og uden hinandens Fortrængsel, og til saa liden
 Ulempe for Grundeieren som muligt. Ved disse Vedtægter kan dog
 ikke paalægges nogen Grundeier større Indskrænkninger, end Lov-
 givningens Regler medføre. Udkaft til saadanne Vedtægter bliver,

1 Juli. No. 4. efter at vedkommende Grundeiere og de i Færjel, Flødning og Fiskeri m. V. Interesserede have haft Anledning til at udtale sig, at forelægge Amtsformandskabet eller i Byerne Kommunebestyrelsen, hvorefter Udkastet bliver at undergive kongelig Stadsfæstelse. Vedtaget bør indeholde de fornødne Bestemmelser om Forholdet mellem Tømmerflødningen og anden Færjel i eller Benyttelse af Vassdraget, hvorvidt det flødende Træværk skal være afbarket, hvorvidt Flødningen skal være indskrænket til visse Tider, om Flaadernes Beskaffenhed og Fremførsel, om Dampskibenes Fart og Brændematerial, om Vandets Opdæmning, Slipning og dets Benyttelse i Industriens Tjeneste, om Opsamling af Affald fra Bedriften m. V. Angaaende Fiskeriets Udøvelse kan der ved disse Vedtagter ikke fastsættes Regler udenfor, hvad de derom særskilt givne Love indeholde.

Overtrædelse af de saaledes givne Vedtagter straffes med Bøder og paatales politiretsvis.

§ 61. Hvor almindelige Vedtagter for Vassdraget ikke ere givne, kan Kongen, efterat vedkommende Herredsstyrelsens Betænkninger ere indhentede, fastsætte de Bestemmelser, som ere billige og fornødne, for at Færjelen med Skibe eller Baade saavel som den i Vassdraget stedfindende Tømmerflødning kan foregaa til saa lidt Hinder for hinanden som muligt, og med den tilbørlige Forsigtighed af Hensyn til Broer og andre Anlæg. Overtrædelse af disse Bestemmelser straffes med Bøder og paatales politiretsvis.

§ 62. Skjønsmænd til at afgive Skjøn efter denne Lov vælges, forsaavidt ikke Lagrettesloven af 28de August 1854 § 23 kommer til Anvendelse, inden det i samme Lovs § 18 omhandlede Udvalg; dog er Fogden ikke bunden til Thinglaget, ligesom der Intet er til Hinder for, at der for et eller flere Thinglag istandbringes særskilt Udvalg af Skjønsmænd for Vassdragsanliggender, eller at Fogden til disse Forretninger stadig opnævner de samme Mænd, saafremt de derimod ingen Indsigelse gjøre. Bestemmelse om saadant særskilt Udvalg afgives af de Myndigheder, som ifølge den nævnte Lovs § 5 have at istandbringe Mandtal over Lagrettesmænd, og kunne deri ogsaa optages Mænd, der ikke ere anførte i Mandtallet eller besidde de i Lov af 28de August 1854 § 1 bestemte Egenskaber, naar de ansees særlig skiktede og dertil ere villige.

§ 63. Skjøn efter § 7 sidste Punktum, § 9, §§ 32—35, § 38, samt § 64 afgives paa Landet under Lensmandens Bestyrelse af 2 af ham tilkaldte Skjønsmænd. Varsel gives saaledes, som om Varsel til Forligelseskommisionerne er bestemt. Forligsmægling mellem Parterne anstilles, forsaavidt de ere nærværende, af Skjønnsforretningens Bestyrer, hvorimod anden Forligsmægling bortfalder. Overfisk kan inden 4 Uger efter det første Skjønns Afholdelse forlanges af enhver af Parterne og afgives af Dommeren med 4 Mænd. For at bestyre nogen saadan Forretning tilkommer der Lensmanden 4 Kroner foruden Skjeds og Diætgodtgørelse.

For Beskrivelser betales 67 Ore for Arket, men for Bekræftning 1 Juli.
Intet. Forretningerne beskrives paa ustemplet Papir. Overstjøn No. 4.
betales af den af Parterne, som det gaar imod; hvem dette er, afgjøres af Overstjønsmændene.

Skal Skjøn efter nogen af de i denne Paragrafs Begyndelse nævnte Bestemmelser optages i Kjøbstad, bestyres Skjønnen af Raadstuskriveren, som for Forretningens Afholdelse oppebærer 4 Kroner og for Udskrifter lobbestemt Betaling.

§ 64. Enhver Grundeier er pligtig til at taale, at de Nivelleringer, Opmaalinger eller andre Forarbejder og Undersøgelser, der ere fornødne til Affattelsen af Planer for paatænkte Arbejder i Vasdragene, udføres paa hans Grund mod Erstatning for derved forvoldt Skade. Dog er Grundeierens Forpligtelse hertil betinget af, at den, der vil foretage vedkommende Forarbejder, paa Forhaand erhverver Bemyndigelse dertil fra Lensmanden eller i Kjøbstæderne fra Byfogden og, om denne finder det fornødent, stiller Sikkerhed for Skaden. Lensmandens (Byfogdens) Bevidnelse herom skal paa Forlangende forevises Grundeieren.

§ 65. I Almindelighed bør kongelig Tilladelse til Vasdrags Farbargjorelse, Søers Udtapning, Kanal- og Dæmningsanlæg, Vandledninger m. v., hvor ikke alle deri Interesserede ere enige, ikke meddeles, medmindre de Fordele, Anlægget skjønses at ville medføre, i betydelig Grad overstige Erstatningsbeløbet for den derved bevirkede Skade. Herved kommer det ikke i Betragtning, om nogen af de Skadelidende gjør Afkald paa Erstatning.

§ 66. Hvor det til Udførelsen af den af Kongen approberede Plan til Vasdrags Farbargjorelse, Søers Udtapning, Vandledninger m. v. (Kap. 3 og 4) bliver nødvendigt at sløise lovlig bestaaende industrielle Anlæg, Dæmninger, Vandledninger, Fiskegaarde eller andre Bygninger i Vasdraget, skal ved Erstatningens Ansættelse det afstaaede Anlægs Taxtverdi forøges med 10 Procent. Dette gjælder dog ikke om Anlæg, der ere paabegyndte, efter at Ansøgningen om kongelig Tilladelse er indgivet.

Bliver det nødvendigt, at Anlægget flyttes eller i væsentlig Grad forandres, er Eieren berettiget til at kræve det hele Anlæg indløst mod Erstatning med 10 Procent Tillæg, saaledes som ovenfor sagt.

§ 67. Hvor Erstatning for Afstaaelse eller Bestabigelse af Grund ifølge denne Lov bliver at fastsætte til en Sum engang for alle, og Grunden bruges af nogen Anden end Eieren, tilfalder Erstatningen Grundens Eier; men denne er forpligtet til at godtgjøre Brugeren lovlige Renter af Beløbet for hans Brugstid. Bestemmes Erstatningen til en aarlig Afgift, nyder Brugeren denne for sin Brugstid.

§ 68. For de Grundafstaaelser m. v., der forlanges i Genhold til denne Lovs §§ 14, 15, 16, 19, 25, 26, 28, 36, 49 og

1 Juli. 50, ere Bestemmelserne i Loven om Rettergangsmaaden i Sager No. 4. angaaende tvungen Afstaaelse af Grund af 10de Mai 1860 §§ 1—4 anvendelige. Ligeledes finde Forfristerne i samme Lovs §§ 2—4, forsaavidt dertil er Anledning, Anvendelse med Hensyn til de Skjon, som omhandles i § 7, andet Punktum, § 12, tredje Punktum, § 15, § 17 og § 31.

§ 69. Naar kongelig Tilladelse til Vasdrags Farbargjorelse, Søers Udtapning, Kanalers, Dæmnings eller Vandledningers Anlæg m. v. er meddeelt, og det anordnede Skjon ikke er tilstevnt inden 1 Aar fra Resolutionens Afgivelse, kan Foretagendet ikke iverksettes, forinden ny Tilladelse er erhvervet. Ligeledes bortfalder Udgangen til Expropriation, naar Afstaaelsen ikke er forlangt inden 1 Aar, efter at endeligt Skjon er afholdt. Expropriation kan da først iværksettes efter nyt Skjon i Henhold til ny kongelig Tilladelse.

§ 70. Hvor nogen vil kræve Erstatning for Skade ved Arbejder eller Anlæg i Vasdraget, der ikke ved tidligere Erstatnings-skjon var forudsæt, maa Fordringen være paatalt inden 10 Aar efter Anlæggets Fuldførelse. Skade som efter den Tid maatte vise sig, er ikke Gjenstand for Erstatning. For betimelig paatalt Erstatningskrav, som ved thinglæs Erklæring er forbeholdt, havees Pantretet i den Eiendom, til hvis Nytte Foretagendet er iverkset, forsaavidt kongelig Tilladelse til sammes Udførelse ei har været fornøden (§ 29).

§ 71. Hvor Vasdrags Farbargjorelse, Søers Udtapning, Kanal- og Dæmningsanlæg, Vandledning m. v. er udført for privat Regning, skulle de deraf flydende Rettigheder og Forpligtelser altid følge den Eiendom, for hvis Nytte Anlægget er steet. Hvor flere Eiere i Fællesskab have udført saadant Anlæg, danne de en Forening, hvori Stemmeret tilkommer hver Deltager i det Forhold, hvori han har bidraget til Anlægget og ansvarer for dets Forpligtelser. Er intet Forhold vedtaget, have alle Deltagere lige Stemmeret og lige Ansvar. Søgemaal mod Foreningen anlægges mod dens Bestyrelse; er ingen Bestyrelse anordnet, kan enhver af Deltagerne sagsøges paa samtliges Vegne.

§ 72. Dæmnings, Vandledninger og andre Anlæg i Vasdrag, ved hvis Udelæggelse Fare for Almenheden eller Skade for anden Mand kan forvoldes, bør være af forsvarelig Styrke og af Eieren til enhver Tid holdes forsvarelig vedlige; Skade, som ved hans Forsømmelse heraf bevirkes, er han pligtig til at erstatte. Vil Eieren opgive Anlægget, har han betimelig herom at underrette vedkommende Naboer og er forpligtet til, inden hans Ansvar for samme ophører, enten at bringe Vandets Løb tilbage i den samme Tilstand som før Anlægget, eller paa anden betryggende Maade at sørge for, at Anlæggets Sklofning ikke medfører forøget Fare eller Skade for Omgivelsene.

Jøvrigt bevirker den Omstændighed, at Anlægget ogsaa har medført Nytte for Andre end Eieren, iffe i og for sig nogen Hindring imod, at han efter eget Godtbefindende nedlægger samme,

§ 73. Denne Lov træder i Kraft den 1ste Januar næste Aar. Fra samme Tid ophæves:

Chr. V Noriske Lov 5—11—5, 7, 8, 9 og 10.

Forordning om Lønser af 17de Oktober 1794.

Lov om Vands Ledning af 28de Juli 1824.

Lov om Kanal anlæg m. v. af 31te Mai 1848.

Love om Vortstæffelse af Sagflis af 12te August 1848, 26de August 1854 og 24de Marts 1860.

Lov om Flodnings- og Flodrensningssvæsenet af 26de August 1854.

Love om Anlæg af Vandledninger af 28de August 1851, 18de Mai 1860 og 3die Juni 1874.

Endvidere sættes alle øvrige mod denne Lov stridende Bestemmelser ud af Kraft.

§ 74. Om Retten til Jisteri gjælde de særskilt givne Bestemmelser.

Med Hensyn til de Dele af Vasdrag, som henhøre til nogen af Rigets Havne, bliver at forholde efter de derom særlig givne Love.

§ 75. Med Hensyn til svenske Undersaatters Ret til at benytte de norske Vasdrag bliver Bestemmelsen i Lov af 25de Oktober 1815 fremdeles gjældende.

§ 76. I Vasdrag, der danne Grændse mod Naborige, er denne Lov iffe gjældende. Dog skal Kongen være bemyndiget til for Norges Vedkommende at tillægge de af Lovens Bestemmelser, som dertil findes egnede, Gyldighed sammesteds.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Stockholms Slot den 1ste Juli 1887.

N o r s k e

(L. S.)

O. Richter.

Lehmann.

1 Juli.

Kongelig Resolution

af 1ste Juli.

Stadsfæstelse i Medhold af Lov, angaaende tvungen Opmaaling af Tomter og Grunde i Kjøbstæderne og Ladestæderne, af 21de Juni 1883 meddeles paa de af Kommunebestyrelsen i Kjøbstaden Arendal under 18de April 1887 vedtagne Bestemmelser om Opmaaling af Tomter og Grunde sammesteds med Regulativ for den Byens Stadskonduktør for Udførelsen heraf tilkommende Godtgjørelse — saaledes at Bestemmelserne træder i Kraft fra 1ste Juli 1887.

De saaledes vedtagne Bestemmelser ere saalydende:

§ 1. Hver Gang noget afhændes eller bortfæstes af en Grund, skal i Henhold til Bestemmelsen i Lov af 21de Juni 1883 den afhændede Tomt paa Kontrahenternes Bekostning opmaales og derover udstedes Kart og Maalebrev. Kartforretningen bliver derefter at tilstille Pantebogsføreren for at Tomten af denne kan indføres i Matrikulen og forsynes med Nummer, hvorefter den remitteres Stadskonduktøren (for Tiden Stadsingeniøren) til Indførelse i vedkommende Protokol. Intet Hjemmelsdokument paa Tomt eller Grund maa thinglæses, medmindre Maalebrev eller Gjenpart af Maalebrev medfølger.

§ 2. Ethvert Kart bør angive det sande Nord, vise Pladeindholdet og ei alene hver Sides Længde, men ogsaa enhver fornøden Konstruktionslinje i Metermaal, saa at Tomtens eller Grundens Figur efter de optagne og paafrevne Maal med Lethed igjen kan konstrueres efter hvilken som helst Maalestof. Det bør tillige fremstille noget af de tilstødende Grunde samt vise Grundeierens Navn og hvor Eiendommen er beliggende. Den Maalestof, hvorefter disse Karter indrettes, bør i Regelen være $\frac{1}{100}$ af den virkelige Størrelse. Dog kan ogsaa en mindre Maalestof anvendes, forsaavidt Karterne ikke efter den angivne kunne indtages i den dertil indrettede Protokol.

§ 3. Stadskonduktøren skal føre en Protokol, hvori alle Opmaalings- og Kartforretninger indføres, og den konstruerede Figur af den opmaalte Grund indtages under Bekræftning af ham og Kartvidnerne. Denne Protokol bliver at autorisere af Overøvrigheden. Desuden holder Stadskonduktøren de Journaler, Kopibøger og andre Protokoller, som Magistraten bestemmer. Samtlige Bøger og Protokoller anskaffes for Byens Regning.

§ 4. For Opmaaling af Tomter og Grunder tilkommer Stadskonduktøren følgende Godtgjørelse:

a. Naar Tomten eller Grunden er

indtil 5 Ar Kr. 10.00

— 10 " Kr. 15.00

Hertil lægges for hvert overskydende 10 Ar eller Dele deraf

5 Kroner indtil og med 50 Ar, 4 Kroner indtil og med 100 Ar, 3 Kroner indtil og med 150 Ar, 2 Kroner indtil og med 2 Hektar og derefter 1 Krone for hvert overskydende 10 Ar eller Dele deraf. I denne Betaling er indbefattet Erstatning for Haandslangning og Materialier samt for Kartets Tegning.

1 Juli.

- b. For Deling af en Tomt eller Grund beregnes Tillæg, for hver Delelinje $\frac{1}{4}$ af den under Litera a. fastsatte Betaling.
- c. For Gjenpart af et Maalebrev med Kart betales, naar vedkommende Tomt eller Grund ikke overstiger 50 Ar, 5 Kroner, og, hvor den er større, en Femtepart af den for Opmaalingen bestemte Betaling.
- d. For Attest i Anledning af Opmaaling (f. Ex. om, at ingen Forandring med en opmaalt Tomt er foregaaet) betales 2 Kroner.

Hvis Formandskabet efter Forestilling fra Stadskonduktøren finder, at en Opmaalings- og Kartforretning har været forbunden med et Arbejde, der ikke staar i noget rimeligt Forhold til den derfor oven bestemte Godtgjørelse, og Parterne i denne Henseende ei kunne enes, bestemmes denne af Formandskabet. Stadskonduktøren har paa Forretningen under sin Haand at anføre den derfor oppebaarne Betaling.

§ 5. For Fremmøde til Afholdelse af Opmaalingsforretning efter en ikke i betimelig Tid tilbagekaldt Rekvizition tilkommer Stadskonduktøren, naar Forretningen af en Rekvirenten tilregnelig Narjag ikke kan fremmes, 7 Kroner.

Kongelig Resolution

af 1ste Juni.

1 Juli.

Den af Lædestedet Stenfjærs Kommunebestyrelse under 9de Mai 1887 i Medfør af Lov af 18de Juni 1884 § 20 fattede Beslutning om, at Smaasalg af Al fra 1ste Januar 1888 skal være forbudt Andre i Lædestedet end dem, der vinde Bevilling paa denne Røring, stadfæstes som gjældende indtil Videre.

Rettelse.

I den i Lovtidendens No. 12, for 24de Mai d. A. Side 83 indtagne Høieste Resolution angaaende Regler for Høstet i de til Njosen gaaende Vasdrag inden Stange Herred, er indlobet den Feil, at der i Resolutionens Slutning — under No. 4 — er sat „mellem Knuderne“ istedetfor „mellem Spilerne“.

Udgiver: E. R. Bøghmann.